

Inför KS 2023-12-11

04. Yttrande - Förslag till ändrade havsplaner

Vi har nog helt olika uppfattningar om vad som är viktigt för södra Öland.

Tjänsteskrivelsens *“Ett genomförande av energiutvinning i det föreslagna området bedöms vara till samhällets gemensamma nytta som inte påtagligt påverkar Mörbylånga kommuns intressen negativt. Vindkraftsparker till havs, när lokaliseringen är resultat av noggranna avvägningar i ett långsiktigt helhetsperspektiv, ska ses som positiva inslag i samhällets omställning till förnyelsebar energiförsörjning, inte minst som en viktigt positiv signal om långsiktigt ansvarstagande för barn, unga och kommande generationer.”*

Står i stark kontrast till det som är södra Ölands livsnerv.

“Vare sig man läser Mörbylånga kommuns översiktsplan eller frågar människor varför de väljer att bo eller besöka södra Öland går det en röd tråd genom svaren: Lugnet, naturen, avsaknaden av ljus- och ljudföroreningar, den obrutna siktlinjen, tystnaden på Alvaret, det rika fågellivet, botaniska skatter, kulturhistoria som sträcker så långt tillbaka som vi vistats på denna plats.

Här värnar vi om vår natur. Vi lever i ett världsarv - Södra Ölands odlingslandskap - människans lyckade samspel med naturen. Ett världsunikt, levande, medeltida odlingslandskap, ett resultat av ölänningsarnas mångtusenåriga påverkan på bygden, allt sedan stenåldern. Strandskyddet är det mest restriktiva, 300 meter, med få undantag. Lugnet på landet bevaras med restriktionerna för byggande på jordbruksmark, Natura 2000 och alla kultur- och fornminneslämningar. Vi har en fågelrikedom som slår det mesta. Astronomer uppskattar det naturliga mörkret för att studera stjärnhimlen. Turismen består av fågelskådare, naturälskare och vandrare. Den obrutna siktlinjen alvaret och havet bjuder på är en lisa för själen. Till våra hamnar anländer båtar från när och fjärran, än har vi kvar några yrkesfiskare.

Den obrutna siktlinjen är ”helig” när det gäller strandskyddet. Det borde vara likadant för industriella vindkraftsanläggningar, oavsett om de ligger på land eller till havs. Fyren Långe Jan vid Ölands södra udde är Sveriges högsta fyr, med sina 42 meter den högsta byggnaden på Öland.

Öland lever på den fantastiska havsutsikten. Att freda skönheten i världsarvet Södra Ölands odlingslandskap från vindkraftverk borde vara en självklarhet.”

Vindkraft och elförsörjning är en komplex fråga. I vår bifogade *Synpunkter Ansökan Miljöskydd Vindpark Aurora DNR 531-5716-22* med över 200 underskrifter till länsstyrelsen på Gotland har vi samlat en rad punkter med referenser, lika relevant för havsplanen som för enskilda projekt runt Öland. Vi går igenom planerade projekt, storlek och antal, räknar på hinderbelysning och projektens påverkan på horisonten, värdet av tystnad och mörker. Vindkraft i ett elnät kan aldrig fungera ensam som kraftkälla utan är ständigt beroende av reglerkraft. Vad skapar ett stabilt elsystem. Frågor om omställning, förnybart och grönt, skattemedel samt säkerhetsrisker. Påverkan på vädermönster, vad vet vi?

Vi ställer oss frågande till var och när medborgardialogen förts. *“Synpunkterna baseras på flertalet beslutade kommunala styrdokument som genomgått medborgardialog och beslutats av kommunens förtroendevalda.”* Äldre planer för vindkraft där man tänkte några få gårdsverk är knappast relevanta för dagens anläggningar i industriell skala.

Havs- och vattenmyndigheten skriver att *“Sveriges totalförsvär har omfattande intressen i havsplaneområdet, bland annat i form av sjöövningsområden. Därför är vindbruk olämpligt i flera områden sett till totalförsvarets intressen.”* Med tanke på Ölands strategiska läge är Försvaret en viktig röst och bör inte beaktas som ett särintresse i mängden.

I uppdraget till Havs- och vattenmyndigheten ingår inte att ta fram den bästa energiförsörjningen, däremot att hitta platser för vindkraft som inte krockar med andra intressen. Vindkraft är väderberoende och kräver reglerkraft, det vill säga vattenkraft om kapacitet finns i systemet, annars krävs fossilkraft för att Sverige ska klara elförsörjningen.

7 december 2023

Eva Dillner för Motvind Öland

Bilaga: Synpunkter Ansökan Miljöskydd Vindpark Aurora DNR 531-5716-22

Distribution: alla ledamöter i Mörbylånga kommunstyrelse